

A Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Tarhosi Tagiskolájának helyi tanterve

Készítette: Kovács-Szabó Eszter

Tarhos, 2019. szeptember 1.

Tartalom

Bevezető.....	3
Helyzetelemzés.....	4
Helyi tanterv.....	6
Jogsabályi háttér:.....	6
Osztály- és csoportlétszámok.....	6
A választott kerettantervek megnevezése.....	7
Célok, feladatok.....	7
Fejlesztési területek – nevelési célok.....	8
Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés.....	11
A tanórán kívüli foglalkozások óraszámai az egyes évfolyamokon.....	13
A választott kerettanterv feletti óraszám.....	14
Kerettantervi ajánlás az összevont osztályokkal működő kisiskolák számára.....	16
Célok és feladatok a bevezető és kezdő iskolaszakaszban.....	16
Ajánlás a tantárgyak követelményeinek teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeret felhasználására.....	19
A NAT műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében.....	20
Összevont óratervek típusai.....	21

Bevezető

Iskolánkban a nevelő-oktató munka a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja alapján folyik. A Pedagógiai Programunk, iskolánk stratégiai terve, amely az intézményben működő évfolyamok számához kapcsolódva határozza meg a nevelő-oktató munka céljait, feladatait és tevékenységeit. A Pedagógiai Programunk tartalmát a következő jogszabályok és dokumentumok határozzák meg:

A 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről

A 20/2012. EMMI rendelete a nevelési-oktatói intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

110/2012. Korm. Rendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet

Az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi LXX. törvény.

Az egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIII. törvény

Helyzetelemzés

Tarhos, Békés megye egyik kisközsége, a Dél-Alföldön található. A településen élők száma jelenleg 833 fő. Hozzáink legközelebb eső kisebb városok, Békés és Vésztő.

Az iskolai osztálytermek megfelelő feltételeket biztosítanak a diákok számára az ismeretszerzés, ismeretelsajátítás folyamatához. Az informatika tantárgy oktatásához 5 tanulói számítógép áll rendelkezésre. A tornaszobánk a kis csoportos tornaórák lebonyolításához elegendő. Rendelkezésünkre áll kiscsoportos fejlesztő foglalkozáshoz 1 helyiség.

Intézményünkben általános iskolai, alsó tagozatos (1-4.évfolyam) képzés folyik. Az iskola gyermeklétszáma az elmúlt években csökkenésnek indult, melynek oka összetett. Az elmúlt időszakban a lakosság egy része elvándorolt; csökken a gyermekszületések száma a településen.

A tanulóközösségek létszáma alacsony, ám ennek az előnyét a tanítás folyamatában lehet és kell kihasználni. Ennek köszönhetően több időt tudunk egy gyerekre fordítani oktatás és képességfejlesztés szempontjából. A tanulók viselkedését, magatartását könnyen szem előtt tudjuk tartani. Iskolánkban aránytalanul sok a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartásbeli, tanulási problémával küszködő tanuló. Feladatunk e tanulók feltérképezése az iskolába lépés kezdetén, illetve a hátrány kompenzálása fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokkal. Ugyanakkor fel kell tárnunk a tehetséges tanulókat, oda kell figyelnünk a tehetséggondozásra is.

A község hátrányos helyzetű, ebből következik, hogy az iskolába járó tanulók nagy része is hátrányos helyzetű. A legtipikusabb hátránytényezők a szegénység, a munkanélküliség, a szülők alacsony fokú iskolázottsága. A családok jelentős hányada nagyon alacsony jövedelemmel rendelkezik, a létminimum szintjén él.

Tanulóink között jelentős neveltségi szintkülönbség mutatkozik, a gyerekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Ezért is tartjuk fontosnak egy odafigyelő, serkentő környezet megteremtését, ahol minden egyes gyermek a képessége szerinti legtöbbet tudja „kihozni magából”.

Iskolánkban nemcsak a tanulólétszám, hanem a tantestület is kis létszámú, így családias légkörben tudunk dolgozni, az iskolában, órákon, szünetekben történt dolgokat mindig megbeszéljük, konzultálunk. A szakos ellátottság intézményünkben megoldott.

Az iskola és óvoda között szoros együttműködést alakítottunk ki a neveltségi hátrányok csökkentése, az egészséges napirend kialakítása, az érzelmi intelligencia növelése érdekében. Hatékonyan működünk együtt a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat területi családgondozójával, a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival.

Gondot fordítunk az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítására, a veszélyeztetettség csökkentésére. A védőnő közreműködésével rendszeres előadásokat, beszélgetéseket szervezünk tanulóinknak.

Célunk, hogy a hátrányos helyzet ne okozzon veszélyeztetettséget, a kialakult hátrányok csökkenjenek.

Az általános iskolában 4 évfolyamon 1 osztály működik.

Helyi tanterv

Jogszályi háttér:

- 2011.évi CXC. tv. a Nemzeti köznevelésről
- 20/2012 EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézetek névhasználatáról
- 110/2012.(VI.4.) Korm.rendelet-a Nemzeti alaptanterv kiadásáról
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
- a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. r.
- 23/2013. (III. 29.) számú EMMI rendelet – a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról

Helyi tantervünk alapjának a Nemzeti Alaptantervet és a 2011. évi CXC törvény a Nemzeti Köznevelésről előírásait tekintettük. Szem előtt tartottuk az iskola pedagógiai alapelveit, alapvető céljait, legfontosabb feladatait, funkcióit.

4. melléklet a 2011. évi CXC. törvényhez

Osztály- és csoportlétszámok

	A	B	C	D
1	Intézménytípus/Oktatási forma	Osztály- és csoportlétszámok		
2		minimum	maximum	átlag
5	Általános iskola 1–4. évfolyama	14	27	23

A választott kerettantervek megnevezése

51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. melléklete2

Kerettanterv Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés, valamint a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal stressz- és feszültségoldó technikákat, képes légzőgyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékennyé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat,

tudja elemi szinten értékelni e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Készítés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesé válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű

törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesé válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl képek, információk keresésére, rövid szöveg létrehozására, továbbítására).

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Estétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanulóban fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átél,

elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeriszükségeit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatait megoldani.

A tanórán kívüli foglalkozások óraszámai az egyes évfolyamokon

Az osztály heti időkeret és a kötelező óra különbözete terhére tartható egyéb foglalkozások:

- napközi 15 óra /hét
- osztálybontás
- tehetségkibontakoztatás
- HH és HHH tanulók felzárkóztatása
- BTMN gyerekek számára 1-3 fős differenciált fejlesztő foglalkozások
- SNI gyerekek számára 1-3 fős differenciált fejlesztő foglalkozások
- iskolai sportkör 1-4.évfolyam (a mindennapos testnevelés keretében)

Egyéni foglalkozások 1-4. évfolyamon a tanuló eredményes felkészítésére (legalább heti 2 alkalom)

- korrepetálás, fejlesztő, felzárkóztató
- szakkör

A nem kötelező időkeret felhasználása

- Felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás osztályonként heti 2 óra (össz: 2 óra)

Tanórán kívüli tevékenység:

- néptánc oktatás

A választott kerettanterv feletti óraszám

Tantestületünk döntése alapján a szabadon tervezhető órakeretet úgy használja fel az iskola, hogy elosztja az adott évfolyamon tanítandó tantárgyak között, azaz megemelve a tantárgyak heti óraszámait az évfolyamon. Különös tekintettel az országos kompetenciamérésre felkészülés érdekében az alapkompenciát fejlesztettük-magyar nyelv és irodalom, matematika, összevont osztályra tekintettel: környezetismeret.

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő módon emeljük meg:

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	6+1
Idegen nyelvek	0	0	0	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3
Sportkör	2			
Informatika	0	0	0	1
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Osztályösszevonás miatt indokolt a magyar nyelv és irodalom tantárgy alábbi felosztása:

	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám
1. évfolyam	8	288 (144 olvasás, 144 írás)
2. évfolyam	8	288 (144 olvasás, 72 nyelvtan, 72 írás)
3. évfolyam	8	288 (144 olvasás, 72 nyelvtan, 37 írás, 37 fogalmazás)
4. évfolyam	7	252 (144 olvasás, 72 nyelvtan, 37 fogalmazás)

Kerettantervi ajánlás az összevont osztályokkal működő kisiskolák számára

Célok és feladatok a bevezető és kezdő iskolaszakaszban

1-4. évfolyamon

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakaszának alapvető jellemzője az alapozás. Négyéves időtartama két kisebb, eltérő képzési célú szakaszra tagolódik.

Az első két iskolai év bevezető szakasz, szerepe szerint előkészít az iskolai tanulmányokra. Gyermekre figyelő fokozatossággal vezet át az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Felhasználja és továbbfejleszti az iskolába kerülő gyerek természetes tanulási motiváltságát, a megismerés és a megértés iránti érdeklődését, nyitottságát. Széles teret enged játék- és mozgásigényének kielégítéséhez. Kedvező feltételeket teremt a természetes fejlődési, érési folyamatok kiteljesedéséhez. Előkészíti, megalapozza a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

A tanító feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. A gyerekek közötti különbségeket természetesként fogadja el. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréshez, és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez.

A kezdő iskolaszakaszban, az iskolakezdés 3-4. évében folytatódnak a fenti fejlesztési prioritások, de fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Egyre inkább előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamata a kisiskolások nevelésében a tanulók együttműködésére épül, kooperatív technikákkal operál. A tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeli a tanító a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. Éléményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas

tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti a kulcskompetenciák összetevőit: az alapvető rutinokat, képességeket és alapkészségeket, formálja az attitűdöket, közvetíti az elemi ismereteket, tanulási és magatartási szokásokat alakít. Megtapasztaltatja az ismeretszerzés korszerű forrásait, azok eszközként való felhasználásának módját, megtanítja és gyakoroltatja az elemi tanulási módszereket és technikákat. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezi. Aktivizálja a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

A tanító egészséges egyensúlyt teremt a nevelési és oktatási feladatok rendszerében. Kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad magatartási normák, szabályok elsajátításához, a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség fejlődését, érését, a felelős állampolgári magatartás megalapozását.

Az esélyteremtés érdekében támogatja az egyéni képességek, a tehetség kibontakozását, tervezetten segíti a tanulási nehézségekkel küzdő, a sajátos nevelési igényű tanulókat. Kiemelten törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szokásostól eltérő ütemű fejlődéséből adódnak.

A feldolgozásra kerülő tanítási tartalmak mennyiségének, nehézségi fokának, a haladás tempójának meghatározásában, valamint a tanítási módszerek, eszközök és munkaformák alkalmazásával kapcsolatos döntéshozatalban mindenkor a tanulók fejlettségi jellemzői és fejlesztési igényei az irányadók.

Értékközvetítő szerep

A gyerekek nemcsak az iskolában tanulnak. Sokféle más forrásból is bőséges tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak. Ezeket az iskolának számon kell tartania, fel kell használnia nevelő munkájában. Különösen fontos feladata, hogy sajátos eszköz- és hatásrendszerével olyan értékrendet közvetítsen, amelyik segít a gyerekeknek a spontán hatások és az őket érő információáradat kezelésében, értékelésében, az elfogadásukról való döntésekben.

Az iskola célirányosan meghatározott értékrendjének közvetítésében – a kisiskolások nevelésében – kitüntetett szerepe van:

- az iskola légkörének, információforrásokkal kapcsolatos nyitottságának,
- a tanító és a tanulók érintkezésének és együttműködésének,
- a kortársakkal kialakított magatartási kultúrájának,
- a gyerekek nevelésében a szülői házzal kiépített partneri viszonyának, függetlenül a szülők társadalmi és kulturális háttérétől,
- az irányított társadalmi tapasztalatszerzésnek, mely kiterjed a társadalom minél szélesebb spektrumára,
- a spontán szerzett tapasztalatok és tudás feldolgozásának (elemzésének, értékelésének) és felhasználásának,
- különféle élethelyzetek tanulmányozásának (feladathelyzetek, tanulási szituációk, konfliktushelyzetek, veszélyhelyzetek, versengések, önkiszolgálás, másság jelenléte stb.),
- az oktatás kultúraközvetítő, értékőrző hatásának, mely kultúra reprezentálja az országban lakók sokszínűségét.

E csatornákon keresztül valósulhat meg már kisiskolás korban olyan értékek megtapasztalása és - az ismétlődő helyzetek újbóli átélése során – belsővé válása, amelyek alapozzák:

az aktív és felelős – nemzeti és uniós - állampolgári létet,

a modern gazdálkodásban való hasznos részvételre és

a közös nemzeti érdekek szolgálatára való eredményes felkészítést az intézményes nevelés keretein belül.

Ilyen értékek például:

az emberi együttélés és kapcsolattartás értékei: egymás megbecsülése, a személyiség belső értékei iránti fogékonyság, az önértékek felismerése, az érdekérvényesítés, a kölcsönösség, a másság természetesként való elfogadása, a közösség ügyei iránti érdeklődés és feladatvállalás, a szabad véleménynyilvánítás, az önállóság;

a tanulás és a munka világához kapcsolódó értékek: a tevékenységmotiváció, a megismerés és az alkotó tevékenység iránti igény, a feladatért vállalt egyéni és közös felelősség, a feladat és a munka megosztása, együttműködés, megbízhatóság, kitartás a feladatok teljesítésében, tapasztalatok az erőfeszítés, a teljesítmény, a sikeresség összefüggéseiről, a vállalkozó kedv, a sikerek és a kudarcok elviselése, az újra kezdés képessége, a tervszerűség, gazdaságosság, igényesség a tevékenységek megvalósításában, önellenőrzés;

az értékőrző magatartás jellemzői: nyitottság, érdeklődés a saját és más népek kultúrája iránt, hagyományőrzés, a természeti, a társadalmi és a technikai környezet értékeinek és veszélyeztetettségének felismerése és tudatos védelme.

Ajánlás a tantárgyak követelményeinek teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeret felhasználására

Az ajánlás az összevontság körülményeinek megfelelően többféle óratervi változatot kínál, lehetőség szerint megőrizve az első és második évfolyamon, a szabadon tervezés lehetőségét is.

Az óratervek kialakítása az alábbi szempontok figyelembevételével történt:

- a köznevelési törvényben az általános iskola bevezető és kezdő szakaszára meghatározott kötelező óraszámok,
- a Nat műveltségi területekre előírt százalékos időarányok,
- a testnevelés tanítására a törvényben meghatározott időkeret,
- az intézmények gyakorlatában általánosan elfogadott és használt tantárgyi rendszer,
- választási lehetőség a helyi sajátosságoknak, igényeknek való megfeleléshez.

A NAT műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében

Jelen kerettantervi változat a NAT valamennyi műveltségterületének – alsó tagozatra meghatározott – fejlesztési tartalmait belefoglalja a tantárgyak rendszerébe. A műveltségi területek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

A Nat műveltségi területei	Tantárgyak
<i>Magyar nyelv és irodalom Ember és társadalom Művészetek: (Dráma és tánc)</i>	Magyar nyelv ,Magyar irodalom
<i>Matematika</i>	Matematika
<i>Informatika*</i>	Informatika
<i>Élő idegen nyelv</i>	Idegen nyelv
<i>Ember a természetben Ember és társadalom</i>	Környezetismeret
<i>Művészetek Ember és társadalom</i>	Ének-zene
<i>Művészetek</i>	Vizuális kultúra
<i>Életvitel és gyakorlati ismeretek Ember és társadalom Ember a természetben</i>	Technika, életvitel és gyakorlat
<i>Testnevelés és sport</i>	Testnevelés és iskolai sportkör

Összevont óratervek típusai

Hetes óraterv az összevont osztályú tanulócsoporthoz 1-2. évfolyamai számára

	1. évfolyam		2. évfolyam	
	Közvetlen	Önálló	Közvetlen	Önálló
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4/148	4/148	4/148
Matematika	3/74	2/74	2/74	3/74
Informatika				
Környezetismeret	1/37	1/37	1/37	1/37
	közös közvetlen			
Hit-és erkölcstan/ Etika		1/37		
Technika,életvitel és gyakorlat		1/37		
Vizuális kultúra		2/74		
Ének-Zene		2/74		
Testnevelés és Iskolai sportkör		5/185		
Heti kötelező óraszám összesen	14+11= 25 óra		14+11= 25 óra	
Évi óraszám összesen	925 óra		925 óra	
Nem kötelező tanórai foglalkozások száma	2 óra			
Felzárkóztató egyéni foglalkozás heti óraszama	1 óra			

Hetes óraterv az összevont osztályú tanulócsoporthok 3-4. évfolyamai számára

	3. évfolyam		4. évfolyam	
	Közvetlen	Önálló	Közvetlen	Önálló
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4/148	4/148	3/111
Idegen nyelv			3/111	
Matematika	3/111	2/74	2/74	2/74
Informatika			1/37	
Környezetismeret	1/37		1/37	
	közös közvetlen			
Hit-és erkölcstan/ Etika		1/37		
Technika és életvitel		1/37		
Rajz és vizuális kultúra		2/74		
Ének-Zene		2/74		
Testnevelés		5/185		
Heti kötelező óraszám összesen	25 óra		27 óra	
Évi óraszám összesen	925 óra		999 óra	
Nem kötelező tanórai foglalkozások száma	2 óra			
Felzárkóztató egyéni foglalkozás heti óraszám	1óra			

Hetes óraterv az összevont osztályú tanulócsoporthoz 1. és 3. évfolyamai számára

	1. évfolyam		3. évfolyam	
	Közvetlen	Önálló	Közvetlen	Önálló
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4/148	4/148	4/148
Idegen nyelv				
Matematika	3/111	2/74	2/74	3/111
Informatika				
Környezetismeret	1/37		1/37	
	közös közvetlen			
Etika, Hit-és erkölcstan	1/37			
Technika, életvitel és gyakorlat	1/37			
Vizuális kultúra	2/74			
Ének-Zene	2/74			
Testnevelés és iskolai sportkör	5/185			
Heti kötelező óraszám összesen	25 óra		25 óra	
Évi óraszám összesen	925 óra		925 óra	
Nem kötelező tanórai foglalkozások száma	2 óra			
Felzárkóztató egyéni foglalkozás heti órája	1 óra			

Hetes óraterv az összevont osztályú tanulócsoporthoz 2. és 4. évfolyamai számára

	2. évfolyam		4. évfolyam	
	Közvetlen	Önálló	Közvetlen	Önálló
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4/148	3/148	4/111
Idegen nyelv			3/111	
Matematika	3/111	2/74	2/74	2/74
Informatika			1/37	
Környezetismeret		1/37		1/37
	közös közvetlen			
Étika, Hit-és erkölcstan	1/37			
Technika és életvitel	1/37			
Vizuális kultúra	2/74			
Ének-Zene	2/74			
Testnevelés és Iskolai sportkör	5/185			
Heti kötelező óraszám összesen	25 óra		27 óra	
Évi óraszám összesen	925 óra		999 óra	
Nem kötelező tanórai foglalkozások száma	2 óra			
Felzárkóztató egyéni foglalkozás heti óraszám	1 óra			

Tarhos, 2019.szeptember 1.

Kovács-Szabó Eszter

tagintézmény-vezető